

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/12/2024
Identifikačné číslo spisu:	8116212615
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8116212615.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: I. T., nar. XX. C. XXXX, G., Q. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Feciľakom, Prešov, Jesenná 8, proti žalovanému: Mesto Prešov, Prešov, Hlavná 73, IČO: 00 327 646, zastúpenému advokátom JUDr. Alojzom Naništom, Prešov, Sládkovičova 8, o zaplatenie 68.030,82 eura s prísl., vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 19C/206/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu Prešov z 25. mája 2023 sp. zn. 22Co/21/2022-778, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 20. januára 2022 č.k. 19C/206/2016-705 žalobu zamietol (výrok I.), žalovanému priznal vo vzťahu k žalobcovi nárok na 100 % náhradu trov konania, o ktorej výške bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením (výrok II.).

1.1. Žalobca sa domáhal nároku podľa zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli zo štátu na obce a VÚC, konkrétne išlo o pozemok pod miestnou komunikáciou, ktorý žalovaný vlastnil. Súd však konštatoval, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. je jednorazová a nemá charakter opakovaného plnenia, tento nárok vzniká iba pôvodnému vlastníkovi pozemku a v súdnom konaní ho môže úspešne uplatniť iba v zákonom stanovenej premľacej lehote, ktorá začína plynúť od účinnosti tohto zákona. V čase, kedy sa žalobca stal vlastníkom, ešte pozemkové úpravy vykonané neboli. Vzhľadom na to žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie, o. i. namietal, že sa súd pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania nezaoberal okolnosťami, ktoré odôvodňujú aplikáciu § 257 CSP, pričom v konaní existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu tiež uviedol, že pokiaľ aj žalobca nárok nielen právne ale aj skutkovo vymedzil ako nárok na vydanie

bezdôvodného obohatenia a súd prvej inštancie dospel k iným skutkovým zisteniam a právnomu posúdeniu veci, nie je dôvod hodný osobitného zreteľa daný a na strane žalobcu ani nie sú splnené napr. sociálne, resp. majetkové dôvody ako dôvody hodné osobitného zreteľa.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 25. mája 2023 sp. zn. 22Co/21/2022-778 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1.152 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 877,20 eura od 08. 10. 2016 a zo sumy 274,80 eura od 06. 01. 2018 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), v prevyšujúcej zamietavej časti rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. potvrdil (výrok II.), stranám sporu náhradu trov prvoinstančného ani odvolacieho konania nepriznal (výrok III.). Odvolací súd poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 5Cdo/175/2019, 7Cdo/ 26/2014, 3Cdo/49/2014, 8Cdo/17/2019), z ktorých vyplýva, že právo na náhradu pri zriadení vecného bremena podľa § 4ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona. Odvolací súd preto dospel k právnomu záveru, že nie je možné priznanie opakovanej náhrady žalobcovi napriek tej skutočnosti, že v čase podania žaloby žalobca takéto rozhodnutie očakával vzhľadom na dovtedajšiu rozhodovaciu prax okresných a krajských súdov. Vychádzajúc z vyššie uvedeného záveru mal za to, že žalobcovi vznikol nárok na jednorazovú náhradu dňom účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., ktorá sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka a vzhľadom na žalovaným vznesenú námietku premlčania, potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, pokiaľ žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zároveň zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1.152 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 877,20 eura od 08. 10. 2016 a zo sumy 274,80 eura od 06. 01. 2018 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej zamietavej časti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

3.1. K odvolacej námietke nesprávneho rozhodovania o trovách konania, keď súd prvej inštancie nevychádzal aj z dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle ust. § 257 CSP, ktoré mali podľa jeho názoru spočívať v zmene rozhodovacej praxe vo vzťahu k právnomu posúdeniu náhrady za zákonné vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. odvolací súd uviedol, že v posudzovanej veci ich vzhliadol v povahe a okolnostiach daného sporu. Stotožnil sa s názorom žalobcu, že vývoj judikatúry za obdobie súdneho konania v tejto veci možno označiť za dôvod hodný osobitného zreteľa odôvodňujúci aplikáciu výnimočného ust. § 257 CSP, nakoľko sa menila od podania žaloby až do rozhodnutia odvolacieho súdu, raz v prospech žalobcu (súd prvej inštancie vo svojom prvom rozhodnutí priznal opakovanú primeranú náhradu rozhodujúc v intenciách Zjednocujúceho stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove z 10. 01. 2013), potom zase v jeho neprospech (odvolací súd vychádzajúce z novej judikatúry Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR, že finančná náhrada za vznik vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z. je jednorazová). Odvolací súd vzhľadom na existenciu okolnosti odôvodňujúcej záver o uplatnení moderačného práva súdu podľa ust. § 257 CSP rozhodol tak, že stranám sporu náhradu trov prvoinstančného a odvolacieho konania nepriznal.

4. Žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) podal proti predmetnému rozhodnutiu odvolacieho súdu v časti trov konania (výrok III.) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ust. § 420 písm. f) CSP. Namietal prekvapivosť rozhodnutia, keď odvolací súd strany sporu nevyzval, aby sa k možnému použitiu novému ustanoveniu § 257 CSP, ktoré v doterajšom rozhodovaní použité nebolo, v súlade s § 382 CSP vyjadrili. Zároveň jeho odôvodnenie považuje za arbitrárne, keď neuviedol, v čom sú dôvody výnimočnosti. V ďalšom namietal, že samotný výrok o náhrade trov konania musí zodpovedať zákonnému rámcu, keď odvolací súd vo vzťahu k prvostupňovým trovám konania neuviedol, či v tejto časti mení alebo zrušuje a opätovne sám rozhoduje, uvádza rozpor s § 262 ods. 1 CSP.

5. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu ho navrhol ako nedôvodné zamietnuť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v

súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Žalovaný napadol rozhodnutie odvolacieho súdu len vo výroku o trovách konania, preto sa dovolací súd najprv zaoberal otázkou prípustnosti dovolania voči takémuto výroku.

9. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 17. septembra 2019 č. k. I. ÚS 387/2019-26 v ktorom uviedol, že problematikou prípustnosti opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku sa zaoberal v uznesení sp. zn. I. ÚS 275/2018 z 15. augusta 2018 (rozhodnutie č. 74/2018 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky 2018, s. 1270), kde vyslovil „...ustanovenie § 420 CSP zakotvuje prípustnosť dovolania v alternatíve buď proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, t. j. proti rozhodnutiu majúcejmu hmotnoprávny charakter, alebo proti rozhodnutiu, ktoré síce nemá charakter rozhodnutia o materii konania, t. j. nejde síce o rozhodnutie vo veci samej, ale ide o rozhodnutie, ktorým odvolací súd o danej otázke rozhodovanie končí inak ako meritórnym (hmotnoprávnym) rozhodnutím vo veci samej...“. Za rozhodnutie, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí, teda možno považovať rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní inak ako jeho vecným prejednaním (t. j. rozhodnutie o odmietnutí odvolania alebo o zastavení odvolacieho konania), rozhodnutie odvolacieho súdu o zastavení konania z dôvodu späťvzatia žaloby po rozhodnutí prvoinštančného súdu a pred rozhodnutím odvolacieho súdu (§ 370 CSP) a uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil alebo zmenil prvostupňové uznesenie o otázke, ktorej vyriešenie sa týmto uznesením končí, pričom spravidla pôjde o uznesenia odvolacieho súdu, ktorými rozhodol o odvolaní proti uzneseniam podľa § 357 CSP, ktoré síce možno v dovolacom konaní preskúmať z dôvodov zmätočnosti uvedených v § 420 CSP, avšak z dôvodov zásadnej právnej významnosti sú v zmysle § 421 ods. 2 CSP z prieskumu dovolacím súdom vylúčené. Podľa § 357 písm. m) CSP jedným z uznesení, proti ktorým je prípustné odvolanie a ktoré sú tak v danej nimi riešenej otázke s konečnou platnosťou preskúmateľné v rámci odvolacieho konania, je aj uznesenie, ktorým prvoinštančný súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania s konečnou platnosťou, takže rozhodnutie odvolacieho súdu o tomto odvolaní je v otázke nároku na náhradu trov konania rozhodnutím konečným (ktorým sa konanie v tejto otázke nároku končí, pozn.), a teda ho možno v zmysle už uvedeného považovať za rozhodnutie preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov zmätočnosti ako rozhodnutie, ktorým sa konanie končí“.

10. Prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o náhrade trov konania pre existenciu vady v zmysle § 420 písm. f) CSP konštatoval aj dovolací súd v uznesení Veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2021 sp. zn. 1VObd/2/2021: „Rozhodnutím, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí pre účely posudzovania väd zmätočnosti v zmysle § 420 CSP, je aj rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol s konečnou platnosťou o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania“. Obdobne aj vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. 1Cdo/157/2023, 1Cdo/5/2024, 8Cdo/266/2019, 8Cdo/111/2019, 4Cdo/69/2022, 2Cdo/89/2020 4Cdo/155/2020, 9Cdo/68/2021a iné).

11. V ďalšom dovolací súd posudzoval prípustnosť dovolania, ktorú dovolateľ vo svojej dovolacej argumentácii vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Namietal nedostatočné odôvodnenie, arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, a tiež nesprávny procesný postup odvolacieho súdu spočívajúci v porušení ustanovenia § 382 CSP, v dôsledku ktorého považuje napadnuté uznesenie za prekvapivé a rozpor výroku s ust. § 262 ods. 1 CSP a že neobsahuje formálne

náležitosti.

12. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo strany sporu, resp. účastníka konania na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1Cdo/213/2019, 2Cdo/190/2019, 3Cdo/168/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 6Cdo/33/2020, 7Cdo/308/2019, 8Cdo/152/2018).

15. Podľa § 387 ods. 3 veta druhá CSP odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

16. Dovolací súd uvádza, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany prednesené na súde prvej inštancie i v podanom odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP). Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvoľu v tomto procese. V právnom štáte by nemali vzniknúť pochybnosti, či sa súd s určitou, druhou stranou výslovne prezentovanou otázkou zaoberal, či nie; odpoveď by mala byť zrejmá z odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Rovnako podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

17. V posudzovanom spore dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu v časti o náhrade trov konania spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie uznesenia zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, z akých skutkových zistení a právnych úvah vychádzal, keď dospel k záveru, že stranám sporu náhradu trov prvoinštančného ani odvolacieho konania nepriznáva a zároveň sú splnené podmienky pre aplikáciu § 257 CSP.

17.1. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného sporového konania, a ako také spadá pod čl. 46 ods. 1 ústavy, prostredníctvom ktorého sa zaručuje každému základné právo na súdnu ochranu. Všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo strany sporu na súdnu ochranu. Či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy), určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v Civilnom sporovom poriadku účinnom od 1. júla 2016 (§ 255 a nasl.). Procesné predpisy, ktoré upravujú rozhodovanie o náhrade trov konania, preto treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu. Trovy vynaložené účastníkom konania (sporovou stranou) v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takému tvrdenému nároku. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle čl. 47 ods. 2 ústavy a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené trovy považujú. Trovy potrebné na účelne vynaloženie alebo ochranu práva sa však nemôžu posudzovať ako celok, a to aj keď má účastník (sporová strana) nárok na náhradu trov konania, pretože mal vo veci plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne; to platia pre trovy právnej služby (viď. II. ÚS 78/03, III. ÚS 481/2015, IV. ÚS 83/2018).

17.2. Každé rozhodnutie súdu, ktorým sporovej strane neprizná náhradu trov konania, musí byť zo svojej podstaty výnimočným rozhodnutím, prijatým na základe riadneho zváženia všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu a na základe prísne reštriktívneho výkladu § 257 CSP a v ňom obsiahnutej formulácie „dôvody hodné osobitného zreteľa“. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd podľa neho nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu nahradiť trovy konania úspešnej strane, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne a výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (pozri k tomu napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2MCdo/17/2009, sp. zn. 5Cdo/67/2010 či sp. zn. 3MCdo/46/2012) ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 257 CSP preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

17.3. Dovolací súd v danom prípade nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu pri skúmaní existencie výnimočných okolností hodných osobitného zreteľa podľa § 257, ktoré by odôvodňovali záver, že jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. odôvodnenie rozhodnutia zmätočné. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd zvažoval splnenie všetkých podmienok pre uplatnenie ustanovenia § 257 CSP v intenciách vyššie prezentovanej ustálenej rozhodovacej praxe. Záver jeho rozhodnutia bol dostatočne odôvodnený v bodoch 36. a nasl. odôvodnenia, v ktorých uviedol rozhodujúce argumenty, ktoré ho viedli k predmetnému posúdeniu

nároku na náhradu trov konania. Odvolací súd dôsledne podrobil prieskumu otázku aplikácie ustanovenia § 257 CSP, keďže žalobca v podanom odvolaní namietal predovšetkým existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa a to aj vo vzťahu k tomu, že žalovaný bol neúspešný v konaní len v nepatrnej časti a preto mu vznikol celý nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi (§ 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP). V bode 38. rozhodnutia zdôraznil, že pre realizáciu sudcovského moderačného práva v zmysle § 257 CSP je potrebné dané ustanovenie posúdiť v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu, pričom treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobné a iné pomery strán sporu, prihliadať na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa. Prípadné nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich kritérií je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a aby neodporovalo dobrým mravom. Podľa bodu 41. rozhodnutia dôvody hodné osobitného zreteľa vzhľadom na intenzitu povahy a okolnostiach daného sporu, keď vývoj judikatúry za obdobie súdneho konania v tejto veci možno označiť za dôvod hodný osobitného zreteľa odôvodňujúci aplikáciu výnimočného ustanovenia § 257 CSP (kde pri začatí konania by bol podľa zaujatého Stanoviska Krajského súdu v Prešove žalobca v spore o opakovanú primeranú náhradu podľa zákona č. 66/2009 Z.z. úspešný, pričom v priebehu konania judikatúra Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR dospela k záveru o oprávnenosti len jednej primeranej náhrady).

17.4. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa vysporiadalo s podstatnými odvolacími námietkami a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je dostatočne vysvetlený s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z uvedeného je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru odvolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalovaný sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnil a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so závermi vyjadrenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Dovolateľ ďalej namietal, že výrok odvolacieho súdu o náhrade trov konania nezodpovedá zákonnému rámcu ust. § 262 ods. 1 CSP, čo by mohlo mať za následok jeho nepreskúmateľnosť alebo nevykonateľnosť. Podľa predmetného ustanovenia o náhrade trov konania rozhodne súd aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Ide pritom o jeho procesnú povinnosť, ktorú opomenúť nemôže. V danom rozhodnutí však nejde o tzv. nevykonateľný výrok, lebo nárok v tomto prípade neexistuje, keď zamietnutie náhrady trov konania nepotrebuje špecifikáciu sumy alebo povinného. Pokiaľ dovolateľ namietal, že vo výroku o náhrade trov konania sa neuvádza, ako odvolací súd rozhodol vo vzťahu k výroku o trovách konania v rozhodnutí súdu prvej inštancie, najvyšší súd poukazuje na ustanovenie § 396 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. V danom prípade odvolací súd v napadnutom rozsudku rozhodol aj vo veci samej. Uvedené námietky týkajúce sa formálnych nedostatkov výroku odvolacieho súdu o náhrade trov konania preto dovolací súd vyhodnotil ako nedôvodné a neopodstatnené pre prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

19. Dovolateľ namietal, že odvolací súd mu neumožnil, aby sa k možnému použitiu ustanovenia § 257 CSP vyjadril v súlade s § 382 CSP, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces. V tejto súvislosti poukázal na to, že v zmysle ustálenej judikatúry najvyšších súdnych autorít, ak súd má v

úmysle použiť moderačné právo podľa ustanovenia § 257 CSP, alebo ak ho niektorá zo strán navrhne, musí súd umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila. Podľa dovolateľa, že na vec sa vzťahuje ust. § 257 CSP, ktoré nebolo pri doterajšom rozhodovaní použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, musí dospieť odvolací súd a nie procesná strana.

20. Ustanovenie § 382 CSP, ktoré malo byť podľa dovolateľa postupom odvolacieho súdu porušené, hovorí o ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité. Aplikácie ustanovenia § 257 CSP sa však domáhal žalobca v podanom odvolaní a žalovaný sa k nemu aj vyjadril (bod 4. a 5. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu). Na základe uvedeného je zrejmé, že obom stranám sporu bol daný primeraný procesný priestor umožňujúci im vyjadriť svoje stanovisko k použitiu ustanovenia § 257 CSP, preto rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno podľa názoru dovolacieho súdu považovať za prekvapivé. V tejto súvislosti dovolací súd zároveň uvádza, že ustanovenie § 257 CSP, na základe ktorého súd prvej inštancie nepriznal nárok na náhradu trov konania žiadnej zo strán sporu, predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP), ktorých použitie je pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sporového konania pravidlom. Pri použití ustanovenia § 257 súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza práve dôvody, pre ktoré uvedené zásady výnimočne nebolo možné aplikovať, ako to urobil v danom prípade aj odvolací súd. Použitie ust. § 257 za daných okolností nemožno považovať za prekvapivé. Postupom odvolacieho súdu preto nedošlo k založeniu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

21. Dovolací súd s poukazom na vyššie uvedené preto dospel k záveru, že procesným postupom odvolacieho súdu nedošlo k založeniu namietanej vady podľa § 420 písm. f) CSP.

22. Žalovaný tak neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP).

23. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

24. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.